

ELS NARCOTRAFICANTS SEMBREN DE BOMBES BOGOTÀ I MEDELLÍN

L'infern colombià

La guerra entre els narcotraficants i el govern colombià presidit per Virgilio Barco continua. L'última conseqüència d'aquest enfrontament ha estat la dimissió de la ministra de Justícia d'aquell país, Mónica de Greiff.

Antoni Castel (Colòmbia)

Els narcotraficants, especialment els de l'anomenat *càrtel de Medellín*, han après molt d'aquesta ofensiva governamental i s'han replegat en llocs segurs mentre els seus sicaris sembren cada dia Bogotà i Medellín de bombes per avisar que encara són actius i que podrien fer barbaritats si el cercle s'estreny o Barco s'atreveix a detenir alguns dels caps: Pablo Escobar, Jorge Luis Ochoa i Gonzalo Rodríguez Gacha, conegut com *el Mejicano*.

Darío, un professor universitari de Medellín, opina que el problema del narcotràfic és molt complicat i que Barco ha estat més interessat a acontentar el president nord-americà, George Bush, que a atacar els càrtels de la droga. Molts colombians comparteixen les paraules del seu president sobre el grau de responsabilitat dels consumidors en el creixement del narcotràfic.

«És la mateixa llei de l'economia de mercat perquè mentre hi hagi milions de consumidors als Estats Units, caldrà que hi hagi unes organitzacions dedicades a introduir la droga», diu Darío.

Un periodista del diari *El País*, de Cali, dies després, també comparteix l'anterior anàlisi en dir que la liquidació dels càrtels de la droga colombià sols pot afavorir altres *màfies* que esperen ocupar el lloc vacant. Segons aquest periodista, especialista en la incidència dels diners del narcotràfic en l'economia del departament del Valle, és il·lusori pensar que es poden destruir els càrtels de la droga quan ja s'han infiltrat en tots els sectors colombians, des de l'aparell de l'estat —amb la corrupció de funcionaris, polítics i policies— fins a la macroeconomia.

Un advocat, a Bogotà, creu que el govern pot tenir d'ací a uns mesos molts conflictes legals amb les propie-

Mónica de Greiff.

tats confiscades perquè no hi ha proves que pertanyen als caps de la droga. «Aquesta guerra, la sofrim ara amb les bombes i la inseguretat, i després l'hauré de continuar pagant amb les indemnitzacions», diu. Els assessors dels narcotraficants ja han començat a reclamar les propietats dels seus patrons, que figuraven sempre a nom de testaferros i havien estat comprades amb diners legals, és a dir, ben blanquejats. Ningú pot dubtar que Escobar, Ochoa i Gilberto Rodríguez Orejuela, cap del *càrtel* de Cali, estaven rodejats de bons professionals, naturalment pagats a preus superiors al mercat de treball.

Un escriptor, que també prefereix que no es conegui el seu nom, diu que el *càrtel* de Medellín ha après moltes lliçons: la primera, que no es pot anar matant jutges, ministres i polítics i esperar que el govern no reaccioni; la segona, que la política és reservada a Colòmbia a les grans famílies, i, finalment, que cal ser més discret en els negocis i l'ostentació de la riquesa, com ho és el *càrtel* de Cali.

A Medellín, on Escobar és considerat l'heroi per molts desheretats dels suburbis de misèria, se senten moltes veus contra la criminalitat associada al narcotràfic. Un simpàtic taxista que m'acompanyà a visitar el Poblado, on vivien en el luxe els narcotraficants de segona fila, reconeix que el país no podia aguantar per més temps el desafiament,

Seu del diari 'El espectador' després d'un atac de la guerrilla.

que va tenir la seva culminació el 18 d'agost, en l'assassinat del pre-candidat liberal a les eleccions presidencials de 1990, Luis Carlos Galán. En canvi, no es considera immoral el tràfic de droga sinó una demostració de la capacitat organitzativa d'Escobar i companyia, que forjaren un imperi econòmic des del no-res. Per comprendre-ho, diu Darío, s'ha de saber que el contraban ha estat sempre present en la vida colombiana, com també la violència que genera el control de les maragdes. Molts dels que treballen per al càrtel de Medellín havien estat anteriorment traficants de marihuana o tabac, quan els dos productes movien milions. El tabac ros nord-americà encara ho fa, però la marihuana deixà de ser rendible quan es començà a produir a Califòrnia i el món contestatari que la fumava perdé uns membres que s'incorporaren al *yuppisme*, que ha fet de la cocaïna tot un culte.

¿Cal dialogar?

El debat sobre si s'ha de pactar amb els narcotraficants o liquidar-los mou passions, reflectides en les pàgines d'opinió d'una premsa de qualitat i seriosa. *El Espectador*, *El Tiempo* i *La Prensa* recullen molts escrits en contra del diàleg, encara que els defensors del pacte són força presents, com l'alcalde de Medellín i propietari del diari *El colombiano*, Juan Gómez Martínez. Els primers addueixen raons morals i parlen del perill de conviure amb uns delinqüents que només saben fer diners i assassinar per l'esquena. *El Espectador*, valent en la denúncia del narco-

Medellín. Escorcoll de la policia després d'un atemptat.

tràfic i els seus vincles amb gent del govern, ja ha sofert la ira d'aquests, traduïda en l'assassinat del director Guillermo Cano, l'any 1986, i l'atemptat del 2 de setembre que destruí gran part de les instal·lacions del rotatiu. Entre les plomes brillants que fustiguen el narcotràfic destaca la d'Antonio Caballero, que viu a Madrid des que no li fou possible resistir per més temps les amenaces.

Els defensors del diàleg diuen que la guerra pot costar milers de vides en un país tradicionalment marcat per la violència. Cada any es registren quasi 3.000 morts per qüestions polítiques,

sense comptar les que produeixen els enfrontaments entre l'exèrcit i les quatre organitzacions guerrilleres en actiu: Forces Armades Revolucionàries de Colòmbia (FARC, comunistes), M-19 (socialdemòcrates), Exèrcit Popular d'Alliberament (EPA, maoistes) i Exèrcit d'Alliberament Nacional (EAN, castristes). Colòmbia deu ser l'únic país del món on hi ha especialistes universitaris en violentologia, dedicats a estudiar les raons d'aquesta violència secular, tant al camp com a la ciutat.

El periodista de Cali observa que «els diners de la droga han revitalitzat l'agricultura del departament del Valle, convertint la zona en una de les més riques del país. Els diners també han anat a parar a moltes empreses de Cali, en què Rodríguez Orejuela només vol tenir una participació. La forma d'actuar del càrtel de Cali ha estat més intel·ligent que el del rival càrtel de Medellín i potser aquesta és una de les raons que el govern hagi dedicat tots els esforços a afeblir Escobar i Ochoa», diu el periodista. L'organització d'Orejuela, segons l'especialista, preferia comprar participacions de les empreses abans que amenaçar si no li la venien sencera, com feien els de Medellín. Així, el càrtel de Cali ha aconseguit tenir participacions en moltes empreses, sempre amb homes de palla, sense que ningú sigui capaç de conèixer les propietats, exceptuant la cadena de drogueries La Rebaja i les emissores de ràdio Radical Colombiana, que tothom sap que pertanyen a Orejuela. □

Internacional House

- Classes d'anglès per a adults i xiquets.
- Grups reduïts.
- Curs especial convocatòria desembre Cambridge First Certificate.
- Cursos de valencià i castellà.
- Professors nadius i titulats.

Pasqual i Genís, 16 - 46002 València
Telèfon (96) 352 06 42

¿VOLS REBRE INFORMACIÓ GRATUÏTA PER CORREU DE PUBLICACIONS EN CATALÀ?

Envia aquesta butlleta (retallada o fotocopiada) a l'Apartat de Correus 303. 46080 València

Nom _____

Cognom _____

Adreça _____

Població _____